

Psalms

qui parat terre pluviā: qui exoriri faci mō
tibus fenum: et herbam fructum hominū.
Et dat pecoribus escam iporū.
Pecora ista dicit greges dei. Non fraudet
de⁹ gregē suū: esca sua p̄ hoies quoꝝ serui
tuti herbari fecit exoriri. Unde dicit apostolus: Quis pascit gregē: et de lacte gregē
nō p̄cipit. Qui dat p̄ corib⁹ escam ipsoꝝ.
Et pullis coruorū qui inuocat eū.
Hoc forte putabim⁹: qꝝ corui deū inuocat
ut det illis escam. Ne hoc cogitetis irratio-
nalem animā inuocare deum. Non nouit
aia inuocare deū: nisi sola rōnal. In figura
accipite dicta: nec putetis sicut impī qdā
dicunt reuolui animas humanas ad peco-
ra: ad canes: ad porcos: ad coruos. Hoc
a cordib⁹ vestris excludite: et a fide vestra.
Aia bñana facta est ad imaginem dei: nō
dabit imaginem suā cani et porco. Quid ē
ergo: Et pullis coruorū q̄ inuocat eū: Qui
sunt pulli coruorum: Israelite se solos iu-
stos dicebant: q̄ legem acceperāt: ceteros
oēs oīm gentiū homines peccatores dice-
bant. Et vere omnes gentes in peccato: i
idolatria: in adoratione lapidū atq; ligno-
rum erāt. Sz nūquid sic remanserunt? Et
qd ipi: Et si non nisi corui patres nostri: ta-
men pulli coruorū nos ipi inuocam⁹ deūz.
Dat pecorib⁹ escam ipoꝝ: et pullis coruo-
rum q̄ inuocat eū. Ipi sunt pulli coruorum:
qbus dicit Petr⁹: Quia non corruptibili
argento vel auro redempti estis de supua-
cua v̄fa cōsuetudine a parētib⁹ v̄fis tradi-
ta. Proficiētes enim pulli coruorū: q̄ simu-
lachra colere videbāt parentū suoꝝ: pueri
sunt ad deū. Et audis mō pulli corui in
uocatē vñū deū. Quid ḡ: Bimisi parē-
tem tuū: dicis pullo corui: Bimisi plane.
Ille enī coru⁹ nō inuocans deū: ego pull⁹
corui inuoco deū. Et pull⁹ coruorū q̄ inuo-
cant eū. **M**on in potentatu eq̄ vo-
luntatem habebit. Potentatus equi
est supbia. Tidz enī equis veluti ad sug-
gestū hominis accōmodat⁹: vt altior ince-
dat. Et reuera ē in eo ceruix indicās quan-
dam supbiā. Non se extollāt hoies i suis di-
gnitatib⁹: nō se sublimes putēt honorib⁹:
caueat ne in equo indomito p̄cipitent. Eli-
de enī qd dictū est in alio psalmo: H̄i i cur-
rib⁹ et hi in eq̄s: nos aut̄ in noīe dñi dei no-
stri magnificabimur: hoc est illi in honori-
bus tp̄alib⁹: nos in noīe dñi dei nr̄i magni-
ficabimur. Pr̄opterea illis qd accidit: Gi-
dete qd sequit⁹: Illis obligati sunt pedes et

CXLVII

ceciderūt: nos autem surrexim⁹ et erecti su-
mus. Non in potentatu eq̄ volūtatez habe-
bit. **H**ec in tabernaculū viri bene
sentiet. In tabernaculū inquit viri. Est
enī tabernaculū domini ipa sancta ecclia
toto orbe diffusa. Heretici diuidētes se ab
ecclie tabernaculū: sibi tabernacula posue-
runt: non in ipis tabernaculū viri bñ sentiet
de⁹. Sed pullū coruorū attende dicentez:
Elegi abihi in domo dei magis q̄ habitare
in tabernaculū peccatorū. Eteni si alicui
bono pio cōfidenti infirmitatez suam pullū
corui inuocāti deū cōtigerit forte in ecclia
carere honore tp̄ali: nō it extra eccliaz: nō
sibi facit extra eccliam tabernaculū: i quo
nō bñ sentiet de⁹. Sed qd dicit: Elegi abihi
ci magis in domo dñi: q̄ habitare in taber-
naculū peccatorū. Nec i tabernaculū viri bñ
sentiet. Sed qd adiungit. **B**ene sentiet
dñs in timētibus eū: et in his qui
sperant in misericordia eius. Bñ sentiet
dñs in timētibus eū. Sed nūqd sic timetur
de⁹: quō et latro: Nam et latro timet: et be-
stu timet: et hō inuit⁹: et potens timet mul-
tum. Bñ sentiet dñs in timētibus eū. Sed
quō timentib⁹: Et in his qui sperat in mis-
ericordia ei⁹. Ecce timuit eū Judas tradi-
tor christi: si nō spauit in misericordia ipi⁹. Po-
stea enī penituit ei⁹ q̄ tradiderit christū: et
dixit. Neceau i tradidi sanguinē iustū.
Bñ qdē timuisti: si spares in misericordia ei⁹
quē timuisti. Ille despando abihi: et laqo se
suspendit. Ergo sic tume dñm: vt spares in
misericordia ei⁹. Si times latronē: ab alio spe-
ras auxiliū: et nō ab eo quem times. Si sic
times: poscis auxiliū ab eo quē nō times
aduersus eū quez times. Si sic times deū:
et ideo times deuz: q̄ p̄tōr es: a quo acce-
pturus es auxiliū aduersus deū: Quo ita
rūs es: Quid factur⁹: Uis ab illo fugere:
Ad ipm fugere: Uis fugere ab irato: Fuge
ad placatū. Placabis enī eū: si spares in
misericordia ipi⁹. Atq; ita de cetero peccare ca-
ueas: vt de p̄teritis dep̄ceris: vt tibi dimit-
tant a dño: cui est honor et imperiū cū p̄e
et spū in secula seculoꝝ.

Explicit Tractatus de ps. CXLVI.

Incipit Tractatus de ps. CXLVII.

Prefatio.

Primo caritas v̄fa de psalmo quez
mō cātauim⁹ i hodiernū diē nos di-
stulisse sermonez. Ip̄e enī erat et die
dominico lectus: et tractandus ip̄e suscep-
tus est. Sed quia euangelica lectioē tūc

Psalmus

pmo pre magnitudie timoris nostri et ve
 stre vultatis timorati sum⁹ in eo quod no
 bis domin⁹ diem nouissimū commenda
 uit: cautosq; nos et vigilates expectare vo
 luit aduentū suum: terres etiā exemplo: ne
 damaret iudicio: sic futurū dicēs aduen
 tum filij homis: sicut in dieb⁹ Noe mādu
 cabāt: et bibebāt: emebāt: vendebāt: nube
 bāt: vxores ducebāt: donec introiret Noe
 in arcā: et venit diluuiū et pdidit omnes.
 Solliciti ergo et magno timore cōcussi: q̄s
 enim si credit nō timeat: in eo sum⁹ quantū
 potuum⁹ immorati: ut de vestris moribus
 vitaq; vestra et omniū nostrorū b̄mo pdu
 ceret: quo possim⁹ illū diem nō solū securi
 expectare: sed etiam desiderare. Si enim
 amam⁹ christū: vtq; aduentum eius desi
 derare debem⁹. Peruersum enim est: et ne
 scio vtrū veruz: quem diligis: timere ne ve
 nit: Quare adueniat regnū tuū: et timere:
 ne exaudiaris. Unde aut timor: Quia iu
 dex ventur⁹ est. Numq; iniust⁹: Numq; maliuolus:
 Numq; inuidus: Numq; po
 strem ab altero expectās nosse causā tuā:
 ne forte ille quem instruxisti: vel p̄uarica
 tione te decipiat: vel minori facultate desi
 ciens innocentie the bonū v̄bis demonstra
 re mō nō possit: nihil horū. Quis ḡ v̄tu
 rus est: Quare non gaedes: Quis ventu
 rus est iudicare te: nisi q̄ venit iudicari pro
 pte te: Nō timeas accusatorem de quo ip
 se dixit: Princeps hui⁹ mūdi missus est fo
 ras. Nō timeas malū aduocatū: ille enī ti
 bi modo aduocatus est: q̄ tunc iudex futu
 rus est. Ille erit: et tu: et tua cā. Sermo cau
 se tue: et testimoniu⁹ p̄sciētie tue. Quisq; ḡ
 futurū iudicem times: p̄sentem cōscientiā
 tuam mō corrigē. Parū ne tibi est: q̄ p̄teri
 ta non reqret: Sine reliquo spacio tempo
 ris tūc iudicabit: s̄ cū quanto spacio tem
 poris modo p̄cipit. Tūc etiāz corrigi non
 licebit: modo q̄s phibet: Hoc cū vehemē
 ter cōmendarem⁹ dominico die: q̄s reuera
 q̄s p̄pe hoc solum dicendū est: non parum
 tempis effluxit et coacti sum⁹ hūc psalmuz
 susceptū ad tractandū in hunc diem differ
 re. Nōdo ip̄e presto est: intendam⁹ in eū:
 imo in deum: q̄s hos b̄mones p̄ misericordiā
 suam in sp̄sancto dispēsare dignatus est:
 ita vt ip̄e nouit expedire infirmitatibus no
 stris. Quis enī eger consiliū dare medico
 audet: Cū legere credo aut om̄es aut ml
 tos vestrū animaduertisse q̄ habeat aliq;⁹
 v̄sus ad q̄s ap̄iendos pulsandū est: maxi

CXLVII

meq; vbi ait. Qui dat niue velut lanā: ne
 bulam velut cinerez spargit: qui mittit cry
 stallū suum velut frusta panis: in faciez fri
 goris eius quis subsistet: His enim audi
 tis quisq; ea accipit ad litteram: oga qui
 dem diuina cogitauit. Quis enim dat ni
 uez: nisi deus: Et quis nebulaz spargit: ni
 si de⁹. Crystallū q̄s durat: nisi ip̄e de⁹? Et
 habent hec tria similitudines cogruas op
 positas. Neq; enim dissimilis est lana ni
 ui: aut cinis nebule: aut frusta panis cādi
 do nitor: et candori crystalli. Est enim cry
 stallū species quedam in modū vitri: s̄ cā
 didum est. Hoc autem genus traditur ab
 eis: qui nouerūt vnde dubitare non debe
 mus: qm̄ fidelissima scriptura testimoniu⁹
 dicit. Tradit⁹ enim crystallū durata p̄ mul
 tos annos: et nō resoluta niue ita p̄gelasce
 re: ut resolutio non facilis sit. Alius p̄ter
 te hyemis facile dissoluit estas aduenies.
 Nō enim eis ad cōfirmandā duriciam ac
 cessit annositas. Ubi aut niues multe per
 annos mitos sup inuicem misse fuerint: et
 copia sua violentiaz estatis euicerint: non
 estatis vni⁹: s̄ multarū p̄serū in his fre
 gib⁹: id est in aquilonia plaga: vbi nec esta
 te sol p̄seruētissim⁹ inuenit: ip̄a diurna et
 annosa duricia reddit hanc spēm: que cry
 stallum dicit. Intēdat caritas v̄ta. Quid
 est ḡ crystallū: Hic est glacie durata p̄ mul
 tos annos: ita vt a sole v̄ligne facile dissol
 ui nō possit. Hoc p̄pterea aliquo diutius
 exposuim⁹: q̄ multi ignorāt: nec illi q̄ s̄ for
 te norūt de re quam nouerūt: onerosuz de
 bent h̄re b̄monem adhibitū: nō p̄pter se: s̄
 p̄pter eos q̄ non nouerūt. Hec ḡ cū audi
 stis psonante lectorē: nō dubito vos diuer
 sa cogitasse: dixisse aliquos: et verū dixisse
 magna opera dñi. Unī p̄ticula qdā com
 memorata est: et ip̄a terrena: et p̄pe oib⁹ an
 nis nota: quō iungat de⁹: quomō nebula
 spargat: quō etiam crystallū solidet: alios
 dixisse sibi. Putas ne sine causa ista i scri
 pturis posita sunt: aut vere hoc totum h̄nt
 qđ sonat⁹. Nō nobis aliquod innuit nix ista:
 et lana nebula et cinis crystall⁹ et panis: Et
 q̄re sic scriptura loq; voluit p̄ quedā q̄si ca
 ligines similitudinū: Q̄to meli⁹ apti⁹ loq;
 retur: Quare vel q̄ro vel hesito qđ sibi illa
 v̄ba exigāt: Quare i audiēdo vel laboroz
 Quare plexq; auditō psalmo in doct⁹ abs
 cedo: Hoc ē qđ pauloante diri: patere te
 curari ita sanandus es. Multum super
 bus et precep̄s est eger: qui et medicum

Psalms

monere audet etiam hominem. Consiliū ne audebit dare eger medico. Ebi homo egrotat: et deus curat: magnū pietatis et sa- nitatis indicium est. Ante quod scias quid dictum sit: crede ita dici debuisse ut dictū est. Hec enim pietas faciet te capacem: ut queras quod dictum est: et cum quiesceris: inuenias: et cū inuenieris: gaudeas. Assit ergo no- bis apud dominum deum nostrum iste affectus pre- cum vestraz: et si non propter nos: certe propter vos donare dignet: quod hic absconditū la- tet. Modo ergo putate nos: quoniam cuiusdam spectaculi et editionis diuine diem promisi- mus: praesertim his versibus: et nondum ex- positis: inuolutas quidae editoris nostri sarcinae ptulisse. Utique ad hoc inuolute profe- ratur: ut euolute expectent. Nos autem non tamen intueri: sed et vestiri paramini. Dixera- mus autem die dominico: si meminit cari- tas vestra quod afflueris: ipsam euangelicas lec- tiones: quod nos diutius tenuit: ut psalmi ex- positio differeret: congruaz lectam fuisse ei- dem psalmo. Hoc tamen diximus: sed ostende- re non valuerunt: quod psalmum distulimus. Hodie itaque demonstranda est et ipsa congru- entia. In euangelica illa lectio territi sumus de die nouissimo: terror ille securitate perit. Territi enim precauemus: precauen- tes securi erimus. Quomodo enim preposte- ra securitas in terrores impellit: ita ordi- na sollicitudo securitatem parit. Territi eni- sumus: ne phitez vita deficiente: volatice: transitoria sic amemus: quasi alia nulla sit. Si eni alia nulla est: amemus hanc. Si alia vita nulla est: feliciores nobis sunt qui ad amphitheatrum hodie vigilarunt. Quid eni- ait apostolus: Si in hac vita tamen in christo spera- tes sumus: miserabiles sumus oibus ho- minibus. Est ergo alia vita. Interroget quodque vestrum in fide sua: sed dormit fides. Adperi- to fluctuas: quod christus dormit in nau. Je- sus enim dormiebat in nau: et nauis fluctua- bat in aquis et tempestatis multis. Fluctua- bat ergo cor: quod christus dormit. Christus semper vigilat: Quid est ergo christus dor- mit: fides tua dormit. Quid adhuc dubi- tationis tempestate iactaris: Excita chri- stum: excita fidem tuam. Cospice oculis si dei vitam futuram: propter quam credidisti: propter quam signo eius signaris: qui propter ea duxit hanc vitam: ut tibi ostenderet quod sit premenda quam diligebas: et quod sit spera- da quam non credebas. Si ergo fidem exci- taueris: et oculos eius in nouissima miseri-

CXLVII

futuram seculum in quo gaudemus post al- terum domini aduentum: post iudicium per- actum: post traditum iustis regnum celorum: si illam vitam cogitaueris: et illius vite nego- ciūm ociosum: de quo sepe locuti sumus ka- rissimi: non fluctuabit negotiū nostrum: ociosum negotiū plenū solus dulcedis: nulla interpellante molestia: nulla fatiga- tione fauciātū: nulla nube perturbatū. Ille gociū nostrū quod erit: Laudare deum: amare et laudare: laudare in amore: ama- re ille laudib⁹. Bti qui habitat in domo tua: in secula seculoꝝ laudabit te. Quare nisi quia in secula seculorum amabunt te: Qua- re: nisi quia in secula seculorum videbunt te: Hoc ergo fratres mei quale spectacu- lum erit in visione dei: Vident homines ve- natorem et delectant. Vt miseris si non se correxerint. Qui enim videt venatorem et delectant: videbūt saluatorem: et cōtrista- bunt. Quid illis miseris: quibus saluator saluti non erit: Non ergo mirū: quod illis qui bus voluptati est homo pugnās: non enim sa- luti deus liberans. Nos autem fratres: si nos in eis membris meminimus: si occupisci- mus: si gseueramus: videbimus et gaudebi- mus. Erit illa civitas purgatis omnib⁹ ci- vib⁹ suis: nullo admixto seditione aut tur- bulento. Inimicus ille quod modo inuidet: ne ad illam patriam veniamus: illic cuiusq; in- sidiarib⁹ non poterit: quod nec esse ibi permitte- tur. Si enim modo excludet de corde cre- dentium: quomodo excludet de civitate viue- tiū: Quid erit frēs: quid erit: rogo vos esse in illa civitate: de qua loqui tam gau- dium est: Huic future vite corda prepara- re debemus. Quisquis ei cor preparaue- rit: totam istam contemnit: cōtemp̄ta ista: securum facit expectare diez: de quo expe- ctando dominus terruit. Cum ergo psalm⁹ iste dicat nobis et cātet de illa vita futura: euangelisi autem terruerit de presenti: psal- mus facit amorem future: euangelium fa- cit timores presentis: Nec de futura dele- ctatione taceat in litteris noui testamenti: et multomagis in eis: vbi nō tanq; inuolucrū quibusdam proferunt illa que intelligēda- sunt: sed ibi videntur aperta: ut hic intelli- gantur obscura. Cum ergo dicit nobis euan- gelium: obseruate diem nouissimum ventu- rum: diē aduentū filii hominis: quia illos male- iūetur ē: quod non securi sunt: id quod pueri secu- ri sunt: Securi sunt enim in voluptatibus seculi: cum deberet esse securi domus cu-

Psalms

pidit atib⁹ seculi. Jam utiq⁹ illi vite nos p̄ parauit apls in verbis: que tūc etiam com memorauit: Be cetero fr̄atres temp⁹ breue est: reliquū est vt qui habent uxores tanq⁹ no habentes sint: t q̄ emūt tanq⁹ nō ementes: t q̄ gaudēt tāq⁹ nō gaudētes t q̄ flent tanq⁹ nō flentes: t q̄ vtūn̄ hoc mūdo tanq⁹ nō vtentes sint: Preterit enī figura hu ius mūdi: volo vos sine sollicitudine esse. Qui gaudiū totū suū totamq⁹ felicitatem suā cōstituit in mānducādō: bibēdō: ux ore ducēdō: emēdō: vendēdō: vtēdō mū do isto: sine sollicitudine est tal⁹: Sed p̄ter arcām ve illi a diluuio. Quisq̄s autē siue māducat: siue bibit: siue aliud qđ agit: oia in gloriam dei facit: Et si aliq⁹ tristitia ē de reb⁹ secularib⁹: sic flet: vt intus in spe gau deat: Et si aliq⁹ leticiā est i reb⁹ secularib⁹: sic gaudet: vt intus sp̄s ualif timeat: nec do net se corrūpendū felicitati: nec cedat ad uersitati frangendū. Hoc est enī flere tāq⁹ non flente: t gaudere tāq⁹ nō gaudentez. Quisq̄s t si habz uxore ei⁹ infirmitati cō patiens reddit nō exigit debitū: aut si pro pter ppriam infirmitatē dicit uxore: plan gens pot⁹: qr̄ siue uxore esse nō potuit: q̄ gaudēs qr̄ duxit: Quisq̄s vēdit qđ nouit qr̄ t si maneret: beatū nō faceret: quisquis qđ emit nouit: qr̄ transiit. Et de his omnibus t si abūdantib⁹ t si errcūfluentib⁹ nō p̄sumit: facitez ex eo qđ habz misericordiā cū eo q̄ nō habet: vt t ipē accipiat ab illo q̄ oia hz: Quisq̄s talis ē: secur⁹ expectet diez nouissimū: qr̄ nō est p̄ter arcā: iam inter lig imputribilia computat: ex qb⁹ arca fabr cat. Non ḡ timeat venturū dñm: s̄peret t desideret: Nō enī veniet ille ad inferēdas penas: s ad finiendas molestias. Hoc aut̄ sit desideriū illius ciuitatis. Qđ ergo monuit euangeliū: implef ei⁹ ciuitatis deside rīo qđ psalm⁹ cātat: Ita cōgruit cuāgelii huic cantico: t quā ciuitatem psalmus iste cātat: audiam⁹. Audiam⁹ t cātemus gau dium nostrū: cū hoc audim⁹ canticum dei nři est. Nō enī tantū cantam⁹ qđ voce t la bñs sonam⁹ canticū. Est t canticū intus: q̄a sūt t aures cuiusdā int̄. Gōce cātam⁹: vt nos excitem⁹: corde cātemus: vt illi pla ceamus. Aggei t Zacharie psalm⁹ dicif. Aggeus t Zacharias ppheue runt. Erant aut̄ ppbete isti iam in captiu itate bierusalē illi⁹ que i terra portauit vmbram cuiusdam celestis. In illi⁹ ergo ciuitatis captiuitate cum essent in babylonia:

CxLVI

ppbetauerit ppbe isti repationez hierlm: ppbetauerut ciuitatem nouam ex reparacione veteris liberato populo a captiuitate. Agnoscim⁹ et istam captiuitatē. Si vere agnoscimus nostram pegrinationē. In hoc enim modo: in his tribulationib⁹ seculi: in hac turba multiplici scandaloz quo-dāmodo in captiuitate gemum⁹: sed erigemur: pñnunciat⁹ ciuitas nostra noua equa futura. Nam et post istorū ppbetaionez et visibilis cōtingit ut totum explicaretur qđ ad p̄soluendam imaginē p̄tinebat. Reparata est hierlm post septuaginta annos captiuitatis. Sic Hieremias propheta septuaginta annis septenario illo numero omnem volubilitatem hui⁹ tempis signat. Septenario enim numero voluunt dies bi: sicut nostis: idem abesit: idem redesit: Post septuaginta ergo annos cū ppbetauit Hieremias regari ciuitatem hierusalem: factum est ut et ibi significaret imago futrorum. Significatū est nobis post omnem istam volubilitatem tempis: que septenario numero voluunt: futuram illā ciuitatem nostram iam in eternitate in uno die. In illa quippe habitatione tempus non voluit: qđ habitator ibi non labit. Hoc cū vidarent in spū pphe: videbāt illam: dicebant de ista. Sed hec dicebāt de ista: que in illam duceret: et illa omnia que siebat ēm tempus: ēm corpales motiones: ēm actus dominū signa erāt et pñnunciatiōes futurorum. Audiamus iam cantari ciuitatē illā: et erigamur ad eam. Multū enim nob̄ ea zōmcndat spū dei: infundēs nobis amorem illius: ut ei suspirem⁹: et in pegrinatioē ingemiscam⁹: et ad illā venire desiderem⁹: Amemus illā: et ipm amare ambulare est. Ecce amemus illam ex ore sancto et ex ore prophetico et dei spū dicentis.

Expositio psalmi.

Collauda hierusalem domi-
num. In captiuitate adhuc con-
stituti: vident illos greges: immo-
vnum gregem oim ciuium vndiqz collecto-
rum ad illam ciuitatem. Vident gaudiuz masse
post trituras: post ventilationem iaz nusse in
horreum: nihil timetis: nihil laboris et mole-
stie patietis: et adhuc hic positi: et in ipa co-
tritione puersantes sumunt gaudium speci:
et anhelant in illam quasi coiungentes cor-
da sua angelis dei: et futuro illo populo se-
cū in gaudio permanisuro. Collauda hieru-

Psalmus

dūm. Quid enim factura es o hierusalem? Erās et certe et labor et gemitus: quid factura es? Aratura: seminatura: nouellatura: nauigatura es: negociatura es. Quid factura es? An in illis opibus quis bonis et de misericordia venientibus: exercerit te ad hoc optet? Considera numerū tuū: considera vndiq̄s societatē tuā. Vide utrū aliq̄s esuriat: cui porrugas panē. Vide si aliquis sufficiat: cui des calicē aque frigide. Vide utrū aliquis mō apud te pegrinus ē: quē hospitio recipas. Vide utrū aliquis litiger: quē cordes. Vide utrū aliquis moriat: quē sepietias. Quid ergo factura es? Collauda hierusalem dñm. Ecce hoc ē negociū tuū. Si cut solet in titulis scribi: utere felix: collauda hierusalē dñm. Estote hieralim: memen-
tote de qb̄ dictū ē: Dixi ī ciuitate tua ima-
ginē ipsoꝝ ad nihilū rediges. H̄i sunt qui
modo gaudēt talibus pompis: inter illos
sunt qui ppterēa hodie nō venerūt: qz mun⁹
est. Lui mun⁹ est: Lui damnū: Aut unde
mun⁹? Aut vñ damnū? Nō enī illi tātū q̄
talia edūt dāno feriunt: s̄ maiori dāmino
pctatiēt qui talia libenter intuetur. Illo-
rum arca auro exinanit: istoꝝ pectus iusti-
cie diuinit̄s expoliaꝝ. Plangūt pleriq̄s edi-
tores vēdētes villas suas: quō debēt plā-
gere speculatorēs pdētes aias suas. Ita-
ne ad hoc clamauit dñs dñico die: vigila-
te: vt hodie sic vigilaretur. Obscurō vos
o ciues hierusalē: adiuro vos p pacē hie-
rusalē: p redēptore: p structore: p rectore
hierusalē: vt cōuertatis p illis pces ad do-
minū: vt videāt: sentiāt qz nugātū: et m̄ti
intenti in illa spectacula que illis placent:
aliq̄n̄ et se spectēt: subiq̄s displiceāt. In mul-
tis enī iam factū gaudemus: et aliq̄n̄ nos
quō ibi sedimus: et insaniūmus. Et q̄
multos putam⁹ ibi nūc sedere: futuros nō
solū christianos: s̄ etiā episcopos. Ex pte
ritis futura cōjicim⁹: ex his q̄ iaz facta sūt:
que deus facturus est pñūciam⁹. Vigilēt
pces vestre: nō gratiā gemitū fratres: Pro-
sus illi qui euaserūt dep̄cātēs p his q̄ p̄clit
tan̄: qui et ip̄i fuerūt in numero p̄clitātuū
exaudiūt: et abstrahet deus a captiuitate
babylonie plebem suā: redimet omnino et
eruet: et p̄ficiet nūerus sanctoꝝ gestatiū
imaginē dei. Nō ibi erit quoꝝ imaginē
deus in ciuitate sua spernet: et ad nihilū re-
diget: quia et ipsi in captiuitate sua: hoc est
babylonia imaginē eius ad nihilū redige-

CXLVII

rūt. Erit ille pp̄lus laudans dñm: quē p̄i
det modo sp̄us pp̄betie: et dicit vt exulte-
mus in spe: et desideremus ipsaz rem. Col-
lauda hieralim dñm: Lauda dñū tuū in
syon. Collanda: qz ex multis cōstas: lau-
da: quia vñū facta es. Multū inq̄t ap̄lus:
vñū sum⁹ in christo Iesu. Quō ergo mul-
ti collaudamus: quō vñū laudam⁹. Idē
multi q̄ vñū: qz ille in q̄ vñū sp̄ vñ⁹. Qua-
re inq̄t hec hieralim collaudo dñm: et laudo
dñū meū syō: Que syō: ip̄a hieralim: duer-
sis causis duo noia. Hierusalē dicta ē vi-
sio pacis: syon dicta ē speculatio. Vide-
si aliud sonat ista noia nisi spectacula: ne
putēt gētes se habere spectacula: et nos nō
habere. Aliq̄n̄ dimisso theatro aut amphitheatro:
cū ceperit ex illa cauea euomi tur-
ba pditorū: aliq̄n̄ tenētes in animo phan-
tasias vanitatis sue: et memorā suā pascē-
tes reb⁹: nō solū inutilibus: s̄ et p̄nitēsis:
gaudētes in eis tāq̄ in dulcib⁹: sed pesti-
feris: vident plerūq̄ vt sit transire seruos
dei p̄gnoscūt ip̄o habitu: vel vētis: vel ca-
pitis: vel frōte notos habēt: et dicūt apud
semetip̄sos et sech̄: O miseros istos: qd p-
dunt: Fratres: rogem⁹ dñm p beniuolētia
ipsoꝝ: qz bonū illi putant: bene nobis vo-
lūt: s̄ qui diligit iniqtatē odit aiām suā.
Si odit aiām suā: quō amabit aiām tuā:
Tū ip̄a puersa et manis et vana b̄iuolētia
dicēda b̄iuolētia n̄ ē: dolēt nos p̄dere qd
amāt: oremus ne p̄dāt qd amām⁹. Vide-
te qualē hieralim exhortet ad laudē: vel po-
tius p̄ficia laudaturā: Nō enī illius ciuita-
tis laudes tūc cū videbimus: et amabim⁹:
et laudabim⁹: voce ppterēa modo dicunt
hoc pp̄hete: vt pote q̄stū possūt in hac car-
ne constituti: futura gaudia beatoꝝ eructā-
tes ī aures nostras: vt excitēt amorē illi⁹ ci-
uitatis: Ferueam⁹ desiderio: nō simus spi-
ritu pigri. Sed videte qualē hierusalē di-
cit laudaturā dñū: et vnde laudaturā p̄f-
ciōē quadam beatitudinis: Collauda in
quit hieralim dñm: lauda dñū tuū syon: Ec-
quasi diceret: vñsecura laudabo. ¶ Qm̄
cōfirmauit: inq̄t: ¶ Vectes portarū
tuarū: Attēndite fratres mei: cōfirmauit
inquit vectes portarū tuarū: Vlectū cōfir-
matio nō est portarū aptarū: sed clausarū.
Vnde pleriq̄s codices habēt: cōfirmauit
seras portarū tuarū. Attēndat caritas ve-
stra: cōclusam hieralim dicit laudare dñm.
Collauda hieralim dñm: lauda dñū tuū sy-

Alia lfa.
confortauit.
seras.

XLVII

tiam carnis: ut vitet corruptelas ab oib⁹ sensibus venientes: quos sensus iā ensierat: Que vitet veluti corruptiones venientes vndiqz: et nō in cōscientia gerūt bonū suū corā oculis dei: sed placere inde volvit hominib⁹: et iudicū sequit̄ alienū. Fauores vulgi auctupāt: viles sibi sūt: cū spectatori bus esse care volvit: nō eis sufficit psciētia: merito nō portat oleū secū. Oleuz aut̄ est ipsa ḡliatio: ppter nitore et splēdore. Sed quid dicit ap̄ls: Tūde virgines sapiētes portātes oleū secum. Opus aut̄ suū p̄bet vnuſqz: et tūc in semetip̄o habebit glaz: et nō i altero. H̄e sūt aut̄ v̄gines sapiētes. Stulte aut̄ accēdit quidē lampades: vi- dentur quidē lucere opa eorū: sed deficiēt et extinguitur: qr nō de oleo interiore pas- cunt. Et dormiūt oēs tardante sponso: qr ex vtrōqz genere hominum obdormiūt in mortē: et de illis fatuīs: et de his sapien- tibus tardāte aduētu dñi: ituri in mortem istam corpalem et visibilē: quā somni loco scripturas ponere notū est oib⁹ christia- nis: cum diceret de egrotātib⁹ ap̄ls: Pro- pterea in vobis inq̄t multi infirmi et egrī: et dormiūt sufficiēter. Dormiūt inquit mori- unt. Sed ecce venturus est sp̄s̄l̄s̄: et oēs surget: sed nō oēs intrabit̄. Deficiēt opa stultarū virginū nō habentū oleū cōscie: nō inuenient a quibus emant: qđ illis sole- bant vendere adulatores. Ab irridētib⁹ enī dicitur: nō ab inuidentib⁹: ite emite vobis. Petierant enī stulte a sapiētibus et dixerāt eis: date nobis oleum: qr faces nostre extinguit̄. Quid ille sapiētes: Ne forte nō sufficiat nobis et vobis: ite potius ad vēdētes et emite vobis. Hoc admone- re erit: qđ vob̄ mō p̄fit a quib⁹ emere sole- tis adulatiōem: Et cū eūt inq̄t: intraſt ille: et clausū ē ostiū. Cū eūt corde: cū talia co- gitant: dū se ab illa intentiōe alienant: et re- tro preterita sua recordatur: eunt quasi ad- vendentes: et nō inueniūt tūc fauētes: nō inueniūt tūc laudātes a quib⁹ solebāt lau- dari: et quasi excitari ad bona opa: nō ro- bore bone psciētiae: sed incitamēto lingue alienē. Et illud qđ dictū ē: ne forte sufficiat nobis et vobis: magna p̄sideratiōē hūili- tatis dictū est. Oleum enī quod gestam⁹ in conscientia: iudicūm est nostrum de no- bis metip̄is quales sumus: et difficile est vt de se quisqz perfecte iudicet. Fratres mei q̄tūlibet homo proficiat: q̄tūlibet se ad interiora extēdat: et preterita obliuiscatur:

Psalms

on. Collaudam⁹ mō: laudam⁹ modo: sed inter scādala: Multi quos nolum⁹ intrāt: milti et si nolum⁹ exēt. Ideo crebrescūt scā- dala: Et qđ abūdauit iniquitas: ait veri- tas: refrigescit caritas multoz: ppter intrā- tes: quos dijudicare nō possum⁹: et exē- tes quos tenere nō possum⁹. Quare hoc: Quia nō dum pfectio: nō dum beatitudo. Quare hoc: Quia adhuc area: nō dum hor- reum. Tūc ergo qđ: nisi vt nō timeas tale aliqd futurūz: Collauda enī bierūm dñm: lauda deū tuū syon: Qđm p̄firmauit vec- tes portarū tuaz. Confirmauit: non dixit apposuit tātū: sed p̄firmauit vec̄tes portaz tuaz: Nemo exeat: nemo intret. Nēo ex- at gaudem⁹: nemo intret timem⁹. Ne hoc timeas cū intraueris: dicit tātūmō: esto in numero virginū q̄ portāt oleū secū. Vir- gines enī ille: aīas significāt. Nō enī vere quinqz erant: s̄z in quicqz illis milia sūt. In- nūero illo quinario nūlia intelligunt̄: non seminariū tātū: s̄z et viroꝝ: qr vterqz sexus dic̄tur feminā: quia ecclesia et vterqz sex- us: hoc est ecclesia dicitur virgo. Despō- saui vos vni viro: virginē castā exhibere christo. Paucorū ē v̄ginitas in carne: oīm debet esse in corde. Virginitas carnis: cor- pus in tactū: v̄ginitas cordis: fides incor- rupta. Ergo dicit virgo tota ecclia: et mas- culino genere appellatur p̄plus dei: vterqz sexus p̄plus dei: et vnuſ p̄lus: et vnic⁹ po- pulus: et vna ecclia: et vna colubā: atqz in hac v̄ginitate milia sanctorū. Ergo quicqz virgines oēs aīas intraturas in regnū dei significāt: non sine causa quinario nūero: qđm quicqz sūt corporis sensus notissimi om- nibus. Per quicqz enī ianuas intrat aliqd p̄ corpus ad aīam: aut p̄ oculos intrat qđ concupiscas male: aut p̄ aures: aut p̄ olfa- ctū: aut p̄ gustū: aut p̄ contactū. Per has quicqz ianuas quisqz nō admiserit corrup- tionē: inf̄ quicqz v̄gines p̄putaf. Admittūt aut̄ corruptōes p̄ illicita desideria. Quid aut̄ liceat et nō liceat: pleni sunt libri scrip- turaz. Ergo opus est vt sis in illis quinqz virginib⁹: Nō timebis qđ dictū est: nemo intret. Bic̄t enī hoc: et siet hoc. Sed cū in- traueris: nemo contra te claudet. Sz te in- gresso: claudēt̄ porte h̄irsh: et firmabūt̄ vec̄tes portarū eius. Haꝝ si tu esse volue- ris aut nō virgo corde: aut et si virgo: inter- fatuas virginēs: foris remanebis et frusta pulsabis. Que sūt fatue virginēs: Et ipse quicqz sūt: que nisi aīe q̄ habēt istā cōtinē-

Psalmus

iam dicit sibi bene est: procedit regula de
thesauris dei: examinat liquidum: et quod glo-
riabitur castum se habere cor: Et quis glorabi-
tur misericordum se esse a peccato: Sed quod dixit
scriptura: Iudicium sine misericordia ei qui
non fecit misericordiam. Quamvisque pietatis:
spabis in misericordia. Nam si iusticia si-
ne misericordia prolatam fuerit: in quolibet
quod damnet inueniet. Que nos consola-
tur scriptura: Que hortat ad misericordi-
am faciendam: ut oino crebrescamus in ero-
gando quod amplius habemus. Multa autem
superflua habemus: si non nisi necessaria tenea-
mus. Nam si inania queramur: nihil sufficit.
Fides quae quod sufficit opere dei: non quod sufficit
cupiditati vestre. Cupiditas vestra: non est
opus dei. Forma vestra: corporis vestrum: anima
vestra: hoc totum opus dei. Quere que suf-
ficiant: et videbis quod pauca sint. Tunc su-
ficerunt duo numeri numeri ad faciendam miser-
icordiam: suffecerunt duo numeri: ad emendandum
regnum dei. Ad vestidos totiens venato-
res: quod sufficit editorum: Edite quod non solum
pauca sunt que vobis sufficiant: sed nec ipse de-
us multa a vobis querit. Quere quod tibi de-
derit: et ex eo tolle quod sufficit. Letera quod sup-
flua iacent: alioquin sunt necessaria. Superflua
diuitium: necessaria sunt pauperum. Res
alienae possidentur cum superflua possiden-
tur. Faciens ergo huiusmodi misericordias: et illa precepit que gratis constat: dimittit
te sicut dimittimur: quo non nisi caritate ero-
gas: que crescit cum erogas: Facies ergo et
seruens in ipsis bonis opibus misericordie:
que iam bona opera: ut iam diximus: tunc non
erunt necessaria: quod nullus erit miser in quem
facienda sit misericordia: expectabis secu-
rus iudicium: non tam securus de iustitia tua:
sed securus de misericordia dei: quod et tu mi-
sericordia illi quod non fecit misericordiam. Super
altat autem inquit misericordia iudicium. Ne pu-
tatis fratres quod tunc non est iustum: quoniam non mi-
sereris: aut recedit a regula iusticie sue. Et
cum damnat iustus est: et cum misereris iustum est.
Quid enim tam iustum quod reddere misericor-
diam progenti: Quid tam iustum: quod ut in
qua mensura mensuram fueritis: in ea remetietur
vobis: Haec egenti fratri. Lui fratri: Christo.
Si ergo quia fratri christo: et quia christo
deo: quod est super omnia benedictus in secula: deus
egere a te voluit: et tu manus retrahis: Lerte
porrigis manum: et petis a deo. Audi scrip-
turam: Non sit manus tua porrecta ad accipi-

CXLVII

endum: et ad vanduz collecta. Erogari sibi
vult deus ex illo quod dedit. Quid enim das
quod ille non dedit: Quid enim habes quod non ac-
cepisti: Aut vero non dico deo: sed cuilibet
de tuo das aliqd: Be illi das: qui iubet ut
des. Prerogator esto non invasor. Hec ergo
faciens: et si bona humilitate dicis: de il-
lo oleo: ne forte non sufficiat nobis: intras
et claudis: audi apostolum dicente: Unde autem mi-
num est ut a nobis dijudicer. Quoniam autem potes
dijudicare conscientiam meam: Qui exanimare quod
aio facio: quodcumque facio: Quamvis pueri hoies de
alio iudicare: Plus hoc utique ipse de se: sed de
proposito de hoie quam hoc de se. Ergo talis si fuerit in
trabitis: in quibus illis virginibus eris: cetero
fatue excludent. Nam hoc habes in euange-
lio. Clauditur ostium: et stabunt et clamabunt:
api nobis: et non apieci. Quoniam confirmavit vec-
tes portarum tuarum. Confirmavit inquit vectes
portarum tuarum. Secura stas: secura lauda si-
ne fine: lauda fortiter: clause sunt porte tue:
non exit amicus: non intrat inimicus. Confirmata
uit vectes portarum tuarum. Benedixit fili
os tuos in te. Non vagatus forsitan: non pugni-
nantur: intus gaudet: intus laudat: intus bendi-
cunt: intus non perturbant: quia iam neminem pari-
unt. Filiis sunt: sancti sunt: isti filii sancti iam lau-
dantes et gaudentes: perturbiti et parti sunt matre
caritate: inclusi sunt colligentes caritate. Bu-
di caritate perturbant illos: qua prout Paulus
apostolus: non solum paternum: sed et maternum
amorem pugneres in filios: filii mei inquit quos
iterum perturbo. Cum paulus eos perturberet: ca-
ritas eos perturberet. Cum caritas perturberet:
dei spous perturberet. Caritas enim dei diffusa
est in cordibus nostris: per spiritum sanctum quod datus est
nobis. Ergo colligat quod perturbit et pugnat:
modo iam inquit filii sunt: securi sunt. Volarunt
de mundo timoris: volarunt in celestia: vola-
runt in eterna: iam nihil metuunt tempore. Be-
nedixit filios tuos in te: Quis: Qui po-
sunt fines tuos pacem: Quod exulta-
tis omnes: Hac amate fratres mei. Mul-
tum delectamur: quando clamat de cordi-
bus vestris pacis dilectio. Quod nos dele-
ctauit: Nihil dixerat: nihil exposuerat: ver-
bum pronunciauit: et exclamasti. Quid de
vobis clamauit: Bilectio pacis: Quid ostendit
oculis vestris: Ut si clamatis: si non ama-
tis: Unde amatis: si non videtis: Invisi-
bilis est pars: Quis est oculus quo visa est
ut amaret: Neque enim acclamaret: nisi ama-
retur. Hec sunt spectacula quod exhibet deus
rerum inuisibilium. Quamvis pulchritudine in

Alla lfa.
filii tuis.

psalmus

telleci^o pacis corda vestra pcussit: Quid iam ego loquar de pace: aut de laude pacis: Preueit oia verba mea v*r* affect^o: nō impleo: nō possum: infirm^o sū: Differam^o omnes laudes pacis ad illā patria pacis: Ibi eaz pleni^o laudabim^o: vbiſeā plenius habebimus. Inchoata in vobis sic amamus: pfectā quō laudabim^o: Ecce hoc di co o filij dilecti: o filij regni: o ciues hierusalē: quoniā in hierusalē visio pacis est: et omnes qui amant pacem: benedicūtur in ea: et ipsi intrant cū claudūtur porte: et fir matur vectes: Hac quā noīatam sic amatis t diligitis: ipsam sectamini: ipsam desi derate: ipsa in domo: ipsam in negocio: ipsam in uxoribus: ipsa in filiis: ipsa in ser uis: ipsam in amicis: ipsa in inimicis dili gite: Ilsa est pax quā nō habent heretici. Quid agit pax in hui^o adhuc regionis in certis: in ista pegrinatioē mortalitatis no stre: cum adhuc nemo est alteri spicuus: nemo videt cor alterius. Quid agit pax: Be incertis nō iudicat: incognita nō con firmat. Procluor est ad bene credendū de hoīe: q̄ ad male suspicādū. Nō se mul tu dolet errare: cū bene credit etiā de malo. Perniciosa aut cū male sentit: forte de bo no: nesciēs qualis sit. Quid prodo: si credo quia bon^o est: Si incertū est: licet vt caue as ne forte verū sit: nō tamē damnes tāq̄ verbū sit. Hoc pax iubet: quere pacē ait: et sequere eam. Heresis quid monet: Bani nat incognitos: dānat totū mundū: perīt totus mūdus: nullus est christianus: afri ca remāsit. Bene iudicasti. Be quo tribu nali dicis tu sentētiā in orbem terrarū: In quo foro aī te mūd^o stetit: Nōlo mihi cre datur: sed nec tibi: Christo credatur. Spi ritui dei prophetas credatur. Legi Ab oy si credatur. Quid dixit Ab oy ses de futu rībis tupib^o: ad Abraam dictū: In sem ine tuo bendicētur oēs gentes. An dubitas quid sit semen Abrae: Nuto quia cū apo stolus dixerit non dubitas: aut si de apostolo dubitabis: quare pax pax: et non est pax: Quid dicit aplus: Abrae dicte sūt promisi ones t semini eius. Nō dixit: t seminibus tanq̄ in multis: sed tanq̄ in uno: t semini tuo quod est christus. Ecce ante milia an norū dictū ē Abrae: In semine tuo bene dicent omnes gētes. Quod autē milia an norum dictū est: et ab uno creditū: modo iam videmus impletū. Hac legimus: hac intuemur: t tu resistis de transuerso veni

cXLVII

ens. Quid dicturus? Noli credere. Cui Spiritui dei: deo loquenti ad Abraam. Et cui credo: Libi: Nō hoc dico inquiet. Non hoc dicas. Nō dicis: mihi potius cre de quod spiritui dei: et deo loquēte ad Abra am: Quid ergo mihi dicis. Ille tradidit: et ille tradidit. Be euangelio recitas: hoc de apostolo: de prophetis: Discute omēs scripturas: lege mihi hoc ex eis quib^o credo: tibi enī non credo. Unde lecturus es: Nō mihi pater meus ait: hoc mihi auus meus: hoc mihi frater me^o: hoc mihi epis copus me^o. Sed hoc Abrae deus: In se minū tuo benedicāt omnes gentes. Audit vn^o homo t credit: et sic in multis post multa tempora. Quādo dictū est: credit: quādo impletur: dubitatur: Hoc ergo dixit Ab oy ses: dicant et pphete. Vide com mercium redemptiōis nostre: christus predet in lingno. Vide quāto emit: t sic vide bis quid emit. Empturus est aliqd: ipsum aliqd nōdū scis. Vide quāti: t vide bis quod. Sanguinē fudit: sanguine suo emit: sanguine agni immaculati emit: sanguine vnicī filij dei emit: Quid emptā ē sanguine vnicī filij dei: Adhuc vide quanti. Pro pheta lōge ante quod fieret dicit: foderūt manus meas: t pedes meos: dimicauerunt omnia ossa mea: Magnū preciū video: christe videam quid emisti: Lōmemorabuntur et conuertentur ad dominum vnu versi fines terre. In uno eodemque psalmo emptorem video: t pricium: et possessionē. Emptor christus est: preciū sanguis: possessio orbis terrarum. Vloces ipsas ppheticās audiamus: contradicētes litigatori bus hereticis. Ecce possessio domini mei: vis lege in psalmo: Lōmemorabunt t co uertent ad dñm vnuversi fines terre: Et adorabunt in conspectu eius vnuverse patrie gentiū. Et vide iurgantem: vide ius defendantem. Qm̄ ipsius est regnū: et ipē dñabitur gētūm. Ipse qui emit christus: nō quod apostatauit. Bonal^o. Adorabūt recte: adorabūt omnes patrie gentiū in conspectu ei^o. Quare recte: Qm̄ domini est regnū: t ipse dñabitur gētū. Illud Ab oy ses: hoc pphete: et alia mīta milia. Quis numerat testimonia de ecclesia toto terra rum orbe diffusa: quis numerat: Nō sunt tot hereses contra eccliam: quot sunt testimonia legis peccclesia. Que pagina non hoc sonat: Quis versus nō h loqt: Omnia clamāt per unitate dñica: quod posuit fines

Psalmus

hierusalē pacē. Tu contra ista latras here
tice: vñ merito dicis in illa ciuitate quod
scriptū est in apocalypsi: Lanes sors. Tu
contra ista latras: vnde iudicasti de orbe
terrā ut dicere ceperā. Quo tribunali:
Presumptio videlicet cordis tui. Altū tri
bunal: sed ruinosuz. Dixit hoc Moyses:
dixerūt hoc pphete: et nō dū credūt qui se
christianos videri volūt. Torquebat qui
dā diues apud inferos: desiderauit aque
stilla de digito cōtempti ante ianuā suam
paupis: qm̄ vrebak in flāmis: Et cū ei nō
daretur: quia iudiciū sine misericordia illi
qui nō fecit misericordiā: cū ergo ei nō da
retur: dixit ad Abraā: Pater Abraā: mit
te Lazarū: habeo ibi quicq; fratres: annū
ciet eis q̄ l patior: ne et ipsi veniāt in locū
hunc tormentorū. Et quid illi Abraā: Ha
bent illic Moyses et pphetas. Et ille. Nō
pater Abraā: sed si quis a mortuis resur
rexerit credēt. Et Abraā: Si Moyses in
quit et pphetas non audiunt: nec si quis a
mortuis resurrexerit credent. Be quib⁹ di
xit: habēt ibi Moyses et pphetas: Be his
vtiq; qui adhuc viuebant: quibus adhuc
tempus correctionis largum erat: qui non
dum venerant in loca illa tormentorū. Ha
bent ibi inquit quos audiant: Moyses et
pphetas. Nō credūt his: sed si quis a mor
tuis resurrexerit credēt. Si Moyses et p
phetas nō audiūt: nec si quis a mortuis re
surrexerit credēt: Sētentia Abrae ē. Abrae
sententia vbi: Et vñ: Be quodam excuso
loco: et pleno quietis: et felicitatis: quē vidit
ille qui cruciabak in flāma leuatis oculis
suis: qm̄ in eius gremio: id est in eius secre
to vidit pauperem feliciter exultantem: in
de prolata est ista sententia. Vide de quo
tribunali: ibi enim habitat deus: quia in
sanctis habitat deus. Inde optat aposto
lus et dicit: dissolui et esse cū christo: mul
tum agis optimū: et latroni illi dicitur: Ho
die mecum eris in gādiso. Ergo domin⁹ cū
Abraam: et in Abraam manēs dixit ista;
sententiā: Habent ibi Moyses et ppheta
s: si illos nō audiūt: neq; si aliq; a mor
tuis resurrexerit credent ei. O heretici: ha
betis hic Moyses et pphetas: viuū: ad
huc potestl audire: adhuc licet corrigi: ani
mositatem frenare: veritatē tenere adhuc
conceditur. Disceptate vobiscū vtrū au
diendus sit Moyses et pphete: qui fidei
sue testimonia tātū exhibuerūt: cū videa
mus sic currere res būanas vt ab ip̄is pre

CXLVII

dicate sunt. Quid dubitatis adhuc crede
re Moysi et prophetis: Quid dubitatis
audire: An forte queritis resurgētē a mor
tuis: vtrū et ip̄e vobis dicat de ecclia sua:
Quesiuit hoc diues apud inferos aliquē
mutti ex mortuis ad fratres suos: reprehē
sus est: quia hoc quesiuīt. Sufficere debue
runt fratribus eius Moyses et prophete.
Ad hoc ille frustra q̄siuit: vt vos iaz exem
plo admoniti ne frustra et sero querentes:
sicut ille torqamini: et audiatis Moysen
et pphetas. Quid dixit Moyses: In se
mine tuo benedicēt om̄es ḡetes. Quid
dixerūt prophetis: Lōmemorabitur et cō
uertetur ad dñm vniuersi fines terre. Ad
huc mibi dictur⁹ es: Surgat aliq; ex mor
tuis: ego nō credo: nisi aliquis inde vene
rit et dixerit: O dñe gratias misericordie
tue: voluisti mori: vt aliquis ab inferis sur
geret: et ipse aliquis nō quicq;: sed ver
itas surrexit ab inferis: qui verū de inferis
diceret: et si ad inferos nō veniret: et tamē
propter voces imperitorum malorū ecce
ipse mortuus est: ecce surrexit ab inferis.
Quid dicas heretice: Quid dicl: Modo
te audiam: finite sunt omnes excusatiōes
tue: Et si verba deridis diuit apō inferos
cōstituti: surrexit a mortuis christus: dig
naris vñ ip̄m audire: Ecce q̄ forte simūl es
diuiti mortuo: viuos desiderabas surgere
ab inferis: Nō pater tu⁹: nō auus tu⁹: non
illi surrexerūt: qui nescio quos noīe tradi
tionis infamauerūt. Sed ecce nō infama
uerūt: verū dixerūt. Tis nosse q̄ nihil ad
me: Audiam⁹ simul qd dixerit qui surrexit
a mortuis. Quid pluribus inmoror⁹: Au
diam⁹: iam apiā euāgeliū: legā qd factū
est tanq; fiat: ponant ante oculos nostros
gesta ppterita ppter cauenda futura. Ecce
christus surgēs a mortuis: ostēdit se disci
pulis suis: Huptie ipsius: ipse spōsus: ec
clesia spōsa: ecce spōsus qui dicebat mor
tuus: absūptus: finit⁹: ecce integer resur
rexit: ecce ostēditur oculis discipulorum:
ecce prebetur contrectantibus manibus:
ecce tetigerūt cicatrices qui desperati sunt
vulnere. Exhibuit se oculis eorum viden
dum: manibus contrectanduz: putabant
spiritum esse. Desperauerunt enī de salu
te sua: exhortatur eos: confirmat in fide:
Palpate et videte quia spiritus carnē et
ossa nō habet: sicut me videri habere: Tā
gunt: gaudēt: trepidāt. Et cū adhuc trepi
darent pre gāudio: sic habes scriptū: et sic

XLVII

certa sunt: que multū leta sūt: vix credūt: dubitatio quedā veluti tardius creditis condit voluntatem tenentis: necesse est vt plus homo gaudeat cū venerit qd̄ despe- rauerat. Nam ad ipsū gaudiū condiendū et augenduz: noluit se statim cognosci: te- nuit visus discipuloz suorum: illoz duoz quos inuenit in via: colloquētes iā in de- speratione t dicētes: Nos aut sperabam⁹ quia ip̄e esset redempturus israel. Puta- uerunt hoc: iam non putabant: iam spes cum eis nō erat: t christus cū eis erat: et q̄ se reddidit et spem reduxit. Postea ergo dixit: postea q̄ eum illi eū in panis fractōe cognouerunt: et obtulit se alijs discipulis suis cum putarent spiritū esse: palpate t videte quia spiritus carnem et ossa nō ha- bet sicut me videtis habere. Et cū adhuc pre gaudio trepidarent: habetis hic ait qd̄ manducetur: Accepit benedixit: mandu- cauit t dedit eis. Expressa est veritas cor- poris: ablata est omnis suspicio falsitatis. Quid deinde: Nō sciebatis qr̄ oportebat impleri omnia q̄ scripta sunt in lege Moysi et prophetis et psalmis de me: Et quia illi credebant Moysi et prophetis: veruz enī erat quod dixit Abraaz: Si Moysen et prophetas non audiunt: neq̄ si quis ex mortuis resurrexerit credent. Quia ergo credebāt Moysi et prophetis: et non erant de ipsis quos reprehendit Abraā: audie- runt quod ait dominus: Nō sciebatis: qr̄ oportebat impleri omnia que scripta sunt in lege Moysi et prophetis et psalmis de me: Ecce qui crediderunt Moysi et pro- pheticis: videtc quēadmodū ex ipsori testi monio credūt ei q̄ surrexit a mortuis. Tūc aperuit illis sensum vt intelligerent scrip- turas: et dixit eis: Qm̄ sic scriptū est: et sic oportebat christū pati: t a mortuis resur- geret tertia die. H̄abes iā spōsū ecclesie: et nō hinc tacuit Moysen: nō hinc tacuerit prophete: christum resurrectum a mor- tuis tertia die: passurū: t resurrectuz: Be- scriptus est nobis spōsus: vt nō erremus: sed nescio qui existunt: t quia nō erramus in sponso: t ipsi videntur ea que t nos cre- dere de sponso: vt a membris sponsi nos auocent: dicūt nobis: Ipse est quidē spō- sus quē creditis: quē t nos credimus: sed sponsa non est ipsa ecclesia quam tenetis. Et que illa ē: Pars donati. Et hoc est qd̄ tu dicis: Hoc tu dicis: an spōsus: Tu di- cis: an de⁹ q̄ Moysen: Ecce ecclesiam te-

Psalms

neo. Dicitur est a Moysē: In semine tuo benedicentur omnes gentes. Tu dicis: an spiritus dei per prophetas: Ecclesiam te- neo: Dicitur est per prophetam: Cōmemo rabuntur et cōuertētur ad dñm vniuersi fi- nes terre. Ecce iam teneo testimonium le- gis: et testimonium pphetarū: Audiam⁹ et eum qui surrexit a mortuis. Ostendit se sponsum: teneam⁹ eum: Confirmavit de- monstrando exhibendo testimonia. Hoc enim Moyses: hoc prophete: quia opor- tebat pati christum: t resurgere tertia die. Jam ergo quia tenemus ambo sponsū ex ipsis verbis: et puto quia iam incipis me- cum credere: et his verbis Moysi et pro- pheticis credam⁹: et ei qui resurrexit a mor- tuis: sequat et dicat: O domine video iāz sponsum christū: factū est ne quis me quo- cet a membris sponse tue: et non sis mibi caput si ego in mēbris eius non fuerō: dic mibi et de ecclesia aliquid: quia iā de spō- so eius nō dubito. Audi et de ecclesia. Se- quitur et dicit: Predicari in nomine eius pe- nitentiam t remissionē peccatoruz. Nulli verius predicari in nomine eius penitentiam et remissionem peccatoruz. Sed hoc vbi: Alij enim dicunt: ecce hic: alij ecce il- lic: Et quid ip̄e: Nolite credere: exurgent pseudo christi: t pseudo pphete: et dicēt: ecce hic: et ecce illic. Non enim de ipso ca- pite dicunt: ecce hic: t ecce illic: notum est enim q̄ christus in celis est. Sed de ecclē- sia vbi christus est: quid ait: Ecce ego vo- boscum sum vsc̄ ad consumationem seculi. Sed ait domin⁹: nolite credere: qui di- cit: ecce hic: t ecce illic: partes ostēdit: ego totum emi. Dicat mibi hoc euāgelīū: dic hoc ipse ex euāgeliō: qui iam resurrexisti a mortuis: vt credant tibi: q̄ credūt Moysē t pphetus: dic mibi hoc tu: Audi: O por- tebat christum pati et resurgere tertia die: et predicari in nomine eius penitentiam t remissionem peccatorum: per omnes gen- tes: incipientibus ab hierusaez. Quid est heretice: Certe cum recitatē Moysen: cū recitatē prophetas: distulisti ad euz qui resurrecturus erat a mortuis: Ecce resur- rexit: ecce dirit: tam nullam habet dubita- tionez ecclesia christi: t vxor christi: q̄ nul- lam habet dubitationē corpus christi de- monstratum: oculis contractuz manibus discipulorum. Ecce qui resurrexit a mor- tuis virtuz̄ ostendit: Ostēdit caput: ostēdit mēbra: ostendit sponsū: ostendit sponsaz.

Psalmus

Aut utruncq; meci credere: aut illud in dā
nationē tuā credis. Quid enī: qz resurrexit
a mortuis: qz in eo corpe resurrexit. Bene
qz cicatrices ostendit: qz vt crucifixus est:
vt sepultus: ita redditus: ita demonstrat².
Optime credis: audi illū loquētē in quem
credis: Predicabī in noīe eius penitētia
et remissio peccatorū. Ubi: Per latas ter-
ras. Si vellem illud ego dicere: iam tu lu-
ctans aduersus hereticos: iam pugnās: lá
habēs cū illis cōflictū tāte questionis: nō
illud dicerē sic cōtra presentes hereticos:
quomō illud dixit ille p̄tra futuros. Quid
vis amplius: Remissio peccatorū in chri-
sti nomine predicat. Ubi: Per omnes gen-
tes. Unde: Incipiēs ab hierusalē. Lōmu-
nica huic ecclesie. Quare litigam³: Lepit
enī hec ecclesia ab hierusalē ista terrena:
vt gaudeat deo in illa hierusalē celesti.
Ab hac enī incipit: ad illam terminat. In
illa tota ecclesia erit: ab ista exordiū fidei
sumpsit. Lege actus apostolorū si forte mē-
tior: quomō ibi erāt cōgregati discipuli cū
venisset spūsc̄tūs: vt ostendat tibi quod
dixit dñs: incipiētib⁹ ab hierusalē: quomō
linguis omnium locuti sunt in quos venit
spūsc̄tūs. Quare nō vis loqui omniū lin-
guis: Ecce ibi oēs lingue sonuerūt: Qua-
re mō cui datur spūsc̄tūs nō loquit̄ oīum
linguis: Hoc enī tūc erat indicū venien-
tis in homies spūsc̄nti: vt linguis oīum
loquerent. Modo qd dicturus es hereti-
ce: Quia non datur spūsc̄tūs: Non dico
tibi datur: an nō datur: Si nō datur: quid
est qd agitis: loquēdo: baptizando: bene-
dicēdo: Quid est qd agitis: Inania cele-
bratis. Ergo datur. Si dāt: quare linguis
omniū non loquunt̄ quib⁹ datur: Nunqđ
defecit donum dei: aut minor est fructus:
Creuerūt zizania: sed et triticū: sūnite vtra-
qz crescere vscq; ad messem. Non dixit cre-
scant zizania: decrescat triticū: utruncq; cre-
vit. Quare nō appetit mō spūsc̄tūs in lin-
guis omniū: Immo vero appetit in lin-
guis omniū. Tunc enī nōdū erat ecclesia
per orbē terrarū diffusa: vt mēbra christi in
omniū gentib⁹ loquerent. Tunc implebat
in vno: qd p̄nūciabat in omniū. Jam to-
tum corpus christi loquit̄ oīum linguis: et
quib⁹ nōdū loquit̄ loquet. Crescit enī ec-
clesia donec occupet oēs linguas. Quod
vos deseruistis quousq; creuit: Lenete vo-
bus quousq; accedat: vt nobiscū puenia-
tis ad ea que nōdū accesserūt. Loquor
omniū linguis: audeo tibi dicere in corpo-

CXLVII

re christi sum: in ecclesia christi suz. Si co-
pus christi omnium linguis iam loquitur:
et ego in omnibus linguis sum: Mea est
greca: mea est syra: mea est hebrea: mea est
om̄ gentiū: qz in vnitate sum om̄ gentiū.
Ergo frēs cepit ecclesia ab hierusalē: vt
per om̄es gētes p̄pagaret. Quid euiden-
tius hoc testimonio legis et p̄phetaꝝ ipius
dñi: Apostoloꝝ ybicꝝ p̄sonāt voces: red-
dētes testimoniuꝝ spei nostre in vnitate cor-
poris christi. Gaudete in frumentis: tole-
rate zizania: genuite in tritura: suspirate in
borreū. Veniet illud tempus quo gaude-
bim⁹: cōfirmatis vectibus portarū hieru-
sale. Intret qui intraturus est: qui illuc ma-
nifestus intrabit: huc vict⁹ nō intret. Qui
aut̄ huc victus intrat foris est. Foris est et
nescit: v̄tilabruꝝ p̄babit: vectes p̄babūt.
Qui mō vere intus et veraciter intus: ibi
firmiter intus. Qui aut̄ hic tolerādo intus:
ibi gaudēdo intus. Fines enī hieralī par:
qz posuit inquit fines tuos pacē. Modo
desideram⁹ pacem quā hic habem⁹ in spe.
Adbuc enī in nobisip̄is qualis par: Larō
cōcupiscit aduersus sp̄m: sp̄s aut̄ aduer-
sus carnē. Ubi plena par in vno homine:
Quando erit plena in vno homine: tunc
erit plena in omnibus ciuibus hierusalē.
Quādo erit plena par: Quādo corrupti-
ble hoc induerit īcorruptionē: et mortale
hinduerit īmortalitatē: tūc plena par: tūc
firma par. Nihil litigat aduersus animaz
in hoīe: nō ipsa aduersum se ex quadā par-
te saucia: non carnis fragilitas: nō indigē-
tia corporis: non famēs: non sitis: non fri-
gus: non estus: non lassitudo: nō vlla in-
opia: nō prouocatio rixae: nō certe ipsa sol-
licita cautela et vitādi inimici et diligēdi.
Hec om̄ia frēs mei litigāt aduersum nos:
nōdū est plena et p̄fecta par. Qd clama-
stis qui iam dudū nominata pace ex desi-
derio clamastis: clamor vester de siti erat:
non de saturitate: quia ibi erit p̄fecta iusti-
cia: vbi perfecta par. Modo esurimus et
sitimus iusticiā: Beati qui esuriūt et sitiūt
iusticiā: quoniā ipsi saturabunt̄. Quo-
modo ipsi saturabunt̄: Cum ad pacem
venerim⁹. Ideo cum dirisset: qui posuit
fines tuos pacē: quia ibi saturitas et nulla
indigentia: subdit statim. Et adipe fru-
menti satians te. Fratres quoniā par t̄satias.
ipsa de qua loquimur nōdū est in totis no-
bis: id est in vnoquoq; nostrum tota: ad-
huc forte a spiritu vestro delectat audire.

CXLVII

¶ angeli: Numquid aliqd hoc attu, quanta ipsa velocitas vscq; in ipsam velocitatem: Velo- citas ipsa quid est frēs: Ubis est: nō est in parte. Hoc pertinet ad verbū dei nō esse in parte: vbiq; esse p se ipm verbū: ex quo dei virtus: et dei sapiētia est: nondū assumpta carne. Si cogitem⁹ deū in forma dei: verbū equalē patri: ipsa est sapiētia dei: de qua dicunt: Attingit a fine vscq; ad finē fortiter. Quāta velocitas: Attingit a fine vscq; ad finē fortiter. Sed forte immobilitate attingit. Si immobilitate tāq; moles aliqua sarea umpsat locum aliquē: dicit quod attingit eiusdē loci a fine vscq; ad finē: non tū motu. Quid ergo dicim⁹: Non habet motū verbū illud. Et sapiētia illa stolidā est: Et vbi ē qd dicit de sapiētia spū: Cū multa dicerentur: acutus inquit mobilis: certus inquinatus. Sic vtiq; sapiētia dei mobilis. Si ergo mobilis: quādo hoc tangit: illud nō tangit. Aut hoc tangit: illud dese- rit: Et vbi est velocitas: Hoc facit velocitas: vt r vbiq; semp sit: et nusq; inclusa te- neat. Sed cogitare ista nō possum⁹: pigri sumus. Quis ista cogitet: Et reuera fra- tres quoniā diri: quomō potui: si tamē po- tui: si intellixi: r quomō potuisti: intelli- xisti. Sed quid dicit apostolus: Ei aut qui potēs est facere supra qd petimus aut intel- ligim⁹. Quid hic ostēdit: Quia quotiens- cung intellexerim⁹: non intellexi⁹ sicuti est. Quare hoc: Corpus enī quod corru- pitur aggrauat animā. Ergo in terra frigi- disum⁹. Veloctas enī seruens est: r omnia seruētiora velociora: omnia fridiora tardio- ra. Nos tardi: ergo frigidī: Illa aut sapiē- tia currit vscq; in velocitatē. Ergo seruētissi- ma est. Nec est q se abscondat a calore ei⁹. Nos ergo qui frigidī corporis tarditate: vin- culo terrene vite huius corruptibilis one- re nullā ne spem habem⁹ ad capiēdū ver- buz: qd vscq; in velocitatē currit: An vero ille qd res ex corpe in infima depresso de- seruit: Nonne ipse pdestinavit nos anteq; in isto mortali et pigro corpe nasceremur: Qui ergo pdestinavit nos: dedit terre nūē ipsos nos. Jam enī veniam⁹ ad illos psal- mi versus subobscuros: incipiāt illa inuo- cra euolui: qm̄ vos verbū dei quāto ma- gis per nos dicēt: tanto audiōres inuenit. Ecce nos pigri in hac terra quasi cōgela- uim⁹ hic: et quō cōtingit nūib⁹: rursus enī gelant r in una decidūt: sic frigescēte car- late decidit humana natura in bas terras:

Psalms

Sed si nihil resistit r rebellat: ex corpore fi- niemus psalmū: Fatigatos vos nusq; vi- deo: tū vereor nouit deus ne oneri sim vo- bis aut quibusdā fratrib⁹: et video studia multoq; exigentia bunc labore de me et su- dore: quem credo in dñō nō futurū infru- ctuosum. Gaudeo tantā esse voluntatē in veritate verbi dei: vt studiū vestrū benuz in bono et de bono vincat studiū insanoz currētū in amphitheatrū. Nunq; illi si tā diu starent adhuc spectaret: Ergo fratres audiam⁹ cetera: qr hoc vultis: Assit dñs: assit r virib⁹ r mentib⁹ nřis. Qui posuit fi- nes tuos pacem: ad illā bierusalē dicit: et adipe frumenti: nisi panis ille qui descē- dit de celo ad nos: In patria ipsa quō sa- turabit: qui in peregrinatiōe sic pauit: Jā mō de ipsa peregrinatiōe nřa locutur⁹ est: qua veni⁹ ad illā bierusalē: vbi collauda- bim⁹ dñm. Laudabim⁹ dñm deū nřm: nos bierislm: nos syon: qd cōfirmabim⁹ vectes portaz nřaz. Etenī ille qd tūc satiabit adi- pe frumenti: qd scā in ista pegrinatōe: Hoc qd sequit. ¶ Qui emittit verbū suū terre: Ecce i terra laboram⁹ fessi: lāguidi: pigri: frigidī: Qd leuaremur ad adipe fru- menti satiantē: nūi mitteret verbū suū ter- re qua grauabamur: terre qua impediabam- ur a rediū: Disit verbū suū: nō deseruit etiam in heremo: pluit māna de celo. Qui emittit verbū suū terre: et venit ad terras verbū eius. Quō eius: Aut quod est ver- bum eius: ¶ Usq; in velocitatē currit verbū eius. Non dixit velox est verbū eius: currit verbū eius vscq; in velocitatē. Intendam⁹ frēs: nō potuit eligere melius verbū: calidus calore calescit: frigidus fri- gore frigescit: velox velocitate velox fit. Quid calidus ipso calore: quo calet quic- quid fit calidū: Quid fridius ipso frigore: quo frigescit quicquid frigidū fit: Quid ergo velocius ipsa velocitate: qua velox fit quicquid velociter currit: Possunt di- ci multa velociā: alia magis: alia minus: r tanto queq; res velox est: quāto est parti- ceps velocitatē. Illa res magis particeps velocitatis: ergo magis velox: aut minus particeps velocitatis: ergo minus velox: Ipsi itaq; velocitate qd velocius: Ergo quoq; currit: Usq; in velocitatē. Quan- tū vis auge q velox est verbū: et dic: velo- cius est qd illud: aut illud: qd aues: qd vēti:

Alia līa.
t eloquū.

Alia līa.
t velociter.
t sermo.

Psalms

^{Alia lta.} et pigrō corpore inuoluta velut nix facta
est. ^t**Alia lta.** ^t**Qui dat.** ^t**Sicut.** **H**īsta niue sunt predestinati filii dei.

Bat enī ille: niuem: velut lanā: **Q**uid est velut lanam: Id est de niue quā dedit de istis pigris adhuc spū et frigidis quos p̄destinavit: facturus est aliqd. **L**ana enī materies vestis est. **L**ana enī cū videt veluti p̄paratio est aliq ad vestē. Ergo q̄ p̄destinavit quos ad tps frigidū repūt i terra: et nondū seruēt spū caritatis: de p̄destinatiōe enī adhuc loquit: velut lanā dedit hos deus: et facturus est inde vestem. **M**erito in monte vestis christi fulsūt sicut nix. Fulgebat vestis christi sicut nix: tanq̄ de illa lana iam facta erat tunica: de qua lana: id est de niue quā dedit sicut lanā: adhuc p̄destinati pigrī erāt. **S**ed expecta: vide quid sequat: q̄a sicut lanā dedit eos: sit inde tunica. **Q**uomō enī dicit ecclesia corpus christi: dicit et vestimentū christi ipsa ecclesia. **I**nde est illud quod ait ap̄ls: Et exhiberet sibi gloriosam ecclesiā no habentē maculā aut rugam. Ergo exhibeat sibi gloriosaz ecclesiā non habentē maculā aut rugam. **F**aciat sibi vestem de illa lana quā p̄destinavit in niue. **A**dhuc in hominib⁹ incredulis: et frigidis: et pigris: faciat vestem de hac lana: vt abluat a maculis: mundet fide: vt rugam no habeat tendat in cruce. **Q**ui dat niuem velut lanā. **I**am si p̄destinati sunt: vocādi sunt. **Q**uos enī p̄destinavit: illos et vocauit. **I**am quomō vocātur ex languore corporis illius vt sanifiant: **Q**uomō vocātur: **A**udi euangeliū: **N**on veni vocare iustos: s̄z p̄tōres in penitentiā. **I**ncipit ergo iā p̄destinatiōe niuis illius cognoscere torporem suu: accusare p̄tū suū: incipit vocatiōe venire ad penitentiā. **M**erito ergo qui dat niuem velut lanam ppter cōfectū tunice future: etiam ppter vocationē in penitentiā. **N**ebulā ^t**Velut cinerē spargit.** **N**ebulā inquit velut cinerē spargit. **Q**uis: **Q**ui dat niue sicut lanam. **Q**uos enī p̄destinavit vocat in penitentiā: q̄r quos p̄destinavit illos et vocauit. Linis autē ad penitentiā pertinet. **A**udi vocantē ad penitentiā: cum exp̄brauit quibusdaz ciuitatibus dicens: **E**t tibi Corrozaim: ve tibi Beihsaida: quia si in tyro et sidone facte essēt virtutes que facte sunt in vobis: olim inquit in cilicio et cinere penitentiā egissent. Ergo nebulam velut cinerē spargit. **Q**uid est nebulā velut cinerē spargit: **L**um vocat quisq; ad

XLVII

intelligēdū desū: et dicis illi: cape veritatē: **I**ncipit velle capere veritatē: non sufficit: videt se quādā caligine pati quā anteā nō videbat. **A**dhuc est ḡ illa nebula: vt noue ris nescire te: et noueris quid scire oporteat: et videas te inuolidū ad illud sciēdū quod oportet sciri. **N**am si in ista nebula iam te presumpseris scire: audies ab apostolo: **Q**ui se putat aliquid scire nōdū scit quēadmodū oporteat eū scire. Ergo nōdū cōprehēdisti: adhuc nebula pateris. **S**ed non te deseruit qui ascendit tibi lucernā carnis sue. **N**on erres in nebula: vide sequere. **S**ed q̄ conaris videre et nō potes: peniteat te p̄tōru: q̄ nebula velut cīnis sparsa est. **Q**uid iam te peniteat: **C**ontumacē te fuisse aduersus deū. **Q**uid iā te peniteat: **S**ecutū te fuisse vias tuas malas: paenisse in istā difficultatē illi? **B**eate visio nis: et erit tibi salubris nebula: quā sicut cīnerem spargit deus. **T**u ipse es adhuc nebula: sed velut cīnis. **A**dhuc enī penitentes voluntātē in cīnere fratres mei: tanq̄ si miles se cōtestātes: dicētes: deo suo: cīnis sum. **B**ixit enī quedā scripture: **V**esperi memetiōm et distabui: et estimauit me terrā et cīnerem. **H**ec est humilitas penitentie. **Q**uādo Abraā loquit ad deū suū: et quādo vult sibi aperiri incendiū sodomoru: ego inquit terra et cīnis sum. **Q**uomō fuit ista semp̄ humilitas in magnis et sanctis vi ris: **N**ebulā ḡ velut cīnerez spargit. **Q**uare: **Q**uia quos p̄destinavit illos et vocauit: qui nō venit vocare iustos: sed peccatores in penitentiā. ^{Alia lta.} **Q**ui emittit cry stallū suā ^t**Dicit.** ^t**Velut frusta panis:** **N**on ^t**sicut bu**denuo laborādū est dicere quid sit crystal lū. **P**relocuti enī sum: et credo nō excidis se caritati v̄fe. **Q**uid ergo est: mittit crystal lum suā velut frusta panis: **Q**uomō nix illa ipsius: q̄r p̄destinatoꝝ est. **Q**uomō ne bulā illa ipsius: q̄r ipsi vocant ad penitentiā qui p̄destinati sunt ad salutē: sic est quo dāmō crystallū ipius. **Q**uid est crystallū: **M**ultū obduruit: mltū ḡgelauit: nō iā sic nix facile solui pōt. **F**ix mltorꝝ annoꝝ tpe durata et serie scloꝝ crystallū df. **E**t b mit tit velut frusta panis. **Q**uid hoc sibi vult: **F**uerūt nimis duri: nō iam niui: s̄z crystallo cōparādi: et ipsi p̄destinati sunt et vocati: et quidā eoz ita: vt pascerēt alios et essēt viles alios. **E**t quid opus est vt numerimus multos: forte quos nouim⁹: illū aut ilū: **O**ccurritynicuiꝝ cogitāti ex his quos

Psalmus

nouit: quod forte duri et pertinaces et obnitentes aduersus veritatem fuerunt: et modo predictum veritatem: facti sunt frusta panis. Quis ille unus panis: Multi inquit apostolus: unum corpus sumus in christo. Unus panis unum corpus multi sumus ipse dicit. Ergo si unus panis totum corpus christi: membra christi frusta panis sunt. Be quibusdaz duris facit membra sua: et utilia ad alios pascendos. Quid imus per multos: Notissimum illud Pauli apostoli intueamur. Nihil nobis isto viro notius: nihil suauis: nihil in scripturam familiaris est. Et si fuerint qui extata duricia inquantitate ipse fuit: panis fiant: ipso proposito ad exemplum omnes currant: ut explicet sensus iste. Mittit crystallum suum si cut frusta panis. Ecce crystallum erat apostoli Paulus: durus obnitens veritati: clamans aduersus euangelium tanquam induratum aduersus sole. Iste ergo durus fuit crescens in lege: eruditus ad pedes Gamalielis legis doctoris. Non audiebat Moysen et prophetas christi predicantes. Non audierunt Moysen: frigidi erant: sed crystallum non erant. Ille qui credebat in verbis predicationibus christi: et christo venienti non credebat nimis obdurauerat. Quia ergo cristallum erat: nitidus videbat et candidus: sed durus et nimis gelidus. Quod nitidus et candidus: hebreus ex hebreis: secundum legem phariseus. Vide nitorum crystalli: audi duriciam crystalli. Secundum emulationem presequens ecclesiam dei. Inter lapidatores sancti Stephani martyris ibi erat iste durus: et forte certe durior. Omnium enim lapidatum vestimenta seruabat: ut oium in manibz lapidaret. Ergo videmus nubes: nebulam: crystallum: bonum est ut ille spiret et soluat. Si enim ille non spirauerit: si non ipse duriciam glaciei huius disoluenter. In facies frigoris eius quis subsistet? In facies frigoris eius. Luius: Bei. Qui est ei frigus: Ecce deserit petrem: ecce non vocat: ecce non aperit sensum: ecce non infundit gram. Soluat hoc si potest: non potest stulticie. Quare non potest? In facies frigoris eius quod subsistet: Vide ergo cōgelascēt illū: et dicetē: Video aliā legē in membris meis repugnatē legi mētis mee: et captiuū me ducentem in lege peti que est in membris meis. Osis ego hoc quod me liberabit de corpore mortis huius: Ecce frigesco: ecce cōgelasco: quo calore soluar ut curram: Quis me liberabit de corpe mortis huius? In fa-

XLVII

ciem frigoris eius quod subsistet: Et quod seipm liberabit: si ille deseruerit: Et quod liberat: Grā dei per Iesum christum dominum nostrum. Unde et hic grā dei. Qui mittit crystallum suum sic frusta panis: In facie frigori eius quod subsistet: Ergo despacio est: Absit. Sequitur enim: **E**mitteret verbū suū et tabefaciet ea: Non ergo desperet nix: non desperet nebulam: non desperet crystallum. Be nubes tanquam de lana cōficit et tunica. Nebula illa in penitentia salutē inuenit: quod quos p̄destinavit: illos et vocavit. Sed licet sint inter p̄destinatos durissimi: et multo quasi tpe cōgelauerint: et crystallum facti fuerint: non erunt durimiscōdie dei: Emetteret vībū suū et tabefaciet ea. Quid est tabefaciet ea: Ne forte in malo intelligat: tabefaciet: liquefaciet: dissoluet. Burus sūt enī per supbia. Merito et supbia stupor dicit. Quicquid enim stupidū est: frigidū est. Rigore passi homines quotidie dicunt obstupuit. Ergo supbia stupor est. Emetteret verbū suū et tabefaciet ea. Et reuera cumuli nivis cum calefūt: deliquescūt in humilitate. Quod ergo quasi monte nivis erigit stupor: sic stultos erigit supbia. Emetteret vībū suū et tabefaciet ea. Ecce venit illud crystallum. Saulus post cedem et lapidationē Stephani: duricia quādā stupidus: in chrysostom petit trās a sacerdotibz: ut vndeque exhibeat christanos anhelās cedes. Burus est iste cōtra ignē dei et gelidus. Sed ergo esset durus: ergo gelidus: ecce ille qui emitteret verbū suū et tabefaciet ea: clamauit de celo seruidus: Gaule Gaule quād me persequeris: Una illa voce: tāta illa duricia crystalli resoluta est. Emetteret ergo verbū suū et tabefaciet ea. Non desperet de crystallo: quanto minore nubes: vel de nebulā: Be ipso crystallo non desperet. Audi vocē quādā crystalli: Qui prius fui blasphemus: p̄secutor: et inuictus. Sed quod soluit crystallum deus. Ne de se nix ipsa desperet. Aut enim: Ideo misericordiam cōsecutus sum: ut in me ostenderet christus Iesus omnē patientiā ad informationē eoz qui credituri sunt illi in vitā eternā. Clamat ergo deus ad gētes: Solui crystallū: venite nubes. Emetteret verbū suū et tabefaciet ea. **S**pirabit spūs eius et profluet aqua. Ecce crystallū et nubes resoluunt: eant in aquas: Qui sitūt veniat et bibat. Saulus durus ut crystallū Stephanū est p̄secutus ad mortē: Paulus iam in aqua viua gētes vocat ad fontē. Spirabit spūs eius et profluet aqua. Spūs seruēs. Ende

Alia lfa.

liquefaci-

Alia lfa.

judicia sua israel.

et quicquid

ante perpetuum et cū cō-

illa: et crystallū: merito per-

em casus nū: et videam?

aliqui. Sed qui dicit: Non

eo deliqueris dicit: Boni

vili asti me: ut discam iustificatiō-

onē: ergo iustificatio de

ote: qui fecit ipsum Jacob

glōm cuius angeli persona

latente erunt: vim fecit ut

ut teneat: fecit se teneat

luctat. Luctat ergo Jaco-

bit: et quod videbat vicissi-

tē ab eo. Quod intellige-

atis fuerat: quē tenuerat:

et tenuerat: Quā

vī patet: et qui vim faciat et

figo quare luctatus: Quā

quare vir tenuerat: quod fa-

rec facile recipiēdū est: quod

amē perdere quod tenuerat: la-

teat: tenebat ad firmatitudi-

poli laborē. Ergo hec iudi-

cōstatuit Jacob et israel. Z

id est quod iustitia qdū sit: lab-

nolebias: passiones: pro n-

uso iudicio dei: quod ille solu-

causa hic passus sum: q-

uacula: quod ppter nos: qu-

re: Quod non rapui tūc exolu-

potus dico: Ecce venit pa-

mādū in me nō inueniet.

ref erat quāc ergo patens:

Sed vi sciat ofices quod voluntat-

no suo iudicio dei et ppter u-

tūc nō sibi arrogat quāc h-

ermi innocētē quale in chri-

stianis Petrus: Languis et

incipiat a domo dñi: c-

iros et telles dei ut ofices m-

ihi patētissime tolererūt in sc-

hōmē.

Alia lfa.

Flabit.

fluent.

Psalms

dictū ē in alio psalmo: Cōuerte dñe captiuitatē nostrā: sicut torrēs in austro. Captiuia enī hierusalē tanq̄ cōgelauerat in babilonia: flat austor: soluif rigor captiuitatis: et currit in deū seruor caritatis. Spirauit spūs eius et profluēt aquae: fiat in eo sons aquae salientis in vitā eternā. [†] Annūciās verbū suū Jacob: iusticias et iudicia sua israel. Quas iusticias: et que iudicia: Quia et quicqd hic humānū gen⁹ ante perpeſsum est cū esset nix: et nebulā: et crystallū: merito perpeſsus est supbie et elatiōis in deū: Recurram⁹ ad originem casus nři: et videam⁹ qr verissime in psalmo cantatur: Prūſc̄ humiliarer ego deliqui. Sz qui dicit: Prūſc̄ humiliarer ego deliqui: ipse dicit: Bonū mibi qm̄ humiliasti me: vt discam iustificatiōes tuas. Has ergo iustificatiōes a deo didicit Jacob: qui fecit ipsum Jacob luctari cū angelō: in cuius angeli persona ipse dñs erat luctatus: tenuit: vim fecit vt teneret: inualluit vt teneret: fecit se teneri misericordia: nō in firmitate. Luctat⁹ ergo Jacob p̄ualuit: tenuit: et quē videbat viciſſe rogat: vt benedic ab eo. Quō intelligebat cū quo luctatus fuerat: quē tenuerit: Quare violēter est luctat⁹ et tenuit: Quia regnū celorum vim patit: et qui vim faciūt diripiūt illud. Ergo quare luctatus: Quia cum labore. Quare vix tenem⁹: quod facile amisi⁹: Nec facile recipiēdū est: qd amisi⁹. Biscam⁹ perdere qd tenem⁹: Laboret hō vt te neat: tenebit ad firmitatem: quod tenuerit post labore. Ergo hec iudicia sua deus manifestauit Jacob et israel. Apertius dicā: id est qr et iusti q̄ hic sūt: labores: piacula: molestias: passiones: pro merito patiūtūr iusto iudicio dei: qr ille solus pōt dicere: si ne causa hic passus sum: q̄uis ideo nō si ne causa: qr ppter nos: qui solus pōt dicere: Que nō rapui tūc exoluēbā: qui solus potuit dicere: Ecce venit princeps huius mudi et in me nihil inueniet. Et quasi diceret ei: et quare ergo pateris: sequit⁹ et dicit: Sz vt sciāt omnes qr voluntatē p̄fis mei facio: surgite eamus hinc. Leteri omnes merito suo iudicio dei et pro iusticia que patiūt nō sibi arroget: quasi habeat passionem innocētie qualis in christo erat. Audi apostoli Petri: Tempus est inquit vt iudicū incipiat a domo dñi: exhortās martyres et testes dei: vt omnes minas fremētis secili patiētissime toleret in semetipsis: Aut

CXLVII

illis: Tempus inchoationis iudicij ex domo dei. Si aut̄ initū a nobis: qd finis eoz qui nō credit dei euāgeliō: Si iustus vix salu⁹ fiet: p̄ctōr et impius vbi parebūt: Annūciās verbū suū Jacob: iusticias et iudicia sua israel. [†] Nō fecit sic vniuerſe gēti: Nemo vos fallat: nō nūciatū est alicui gēti hoc iudicū dei quō patientiū iusti et iniusti. Quō: Pro merito oēs. Quō: In grā dei. Non in suis meritis liberātur ipsi iusti. Non annūciatū est hoc vniuerſe gēti: sed soli Jacob: soli israel. Quid ergo nos facim⁹ si nō annūciauit vniuerſe gēti: Sz tātū Jacob: tātū israel: Ubi erim⁹ nos: [†] Alia lfa. In Jacob et in israel. [†] Iudicia sua nō manifestauit eis. Quib⁹: Omib⁹ gēti bus. Et quō vocate sunt niues soluto cryſtallo: Quō vocate sunt gentes iustificato [†] Paulo: Quō nūl̄ vt esset in Jacob: Pre cīſus ē oleaster vt inserere in olivā. Jā ad olivā pertinet: iā non debēt dici gētes: sed vna gens in christo: gens in Jacob: gens in israel. Quare gens Jacob et gēs israel: Quia Jacob de Isaac: Isaac de Abraā. Abrae aut̄ qd dictū est: In seminē tuo benedic omnes gentes. Hoc idē dictū est ad Isaac: hoc et ad Jacob. Pertinēt⁹ ergo ad Jacob: qr p̄tūm⁹ ad israel. Pertinēt⁹ ad Abraā: Semē enī Abrae: nō me vel quolibet hoie: sed aplo sc̄to interptāte christus est: et ipse ait: Nō dicit et seminib⁹ tanq̄ in multis: sed tanq̄ in uno: et semini tuo qd est christus. Si vnū semē: vn⁹ Jacob: vn⁹ israel: et oēs gētes vnū in christo. Ergo ad omnes pertinet gētes: qd reuelabit ip̄e Jacob et ip̄e israel: et illi soli in alijs gētib⁹ deputādi sunt: qui nolētes credere in christo: nolūt recedere ab oleastro et inseri olive: remanebūt in siluosis ramis: steriles et amari. Gaudeat Jacob qui est sup plātator Esau: qr supplātauit fratrē suum. Lecitas enī ex parte israel facta est: vt plenitudo gentiū intraret. De Jacob factus est israel. Quid est israel: Jā omnes audiamus: omnes israel: siue qui hic estis in membris christi: siue qui foris et nō foris et per omnes gētes vbiq̄ foris vbiq̄ intus. Audit̄ ip̄e israel qui ex Jacob fact⁹ est israel. Quid est israel: Glidens dñi. Ibi videbit deū: In pace. In qua pacerpace hierusalē: qr posuit inquit fines tuos pacē. Ibi laudabim⁹ omnes vn⁹ in uno: ad vnū erimus: qr deinceps multi dispersi nō erim⁹.

Explicit tractat⁹ de ps. CXLVII